

Evaluering af pilotprojekt "Metoder til at skabe mere natur i vejkanter og bynære grønne områder".

Baggrund

Byrådet besluttede i budgetforliget 2020, at der skal udarbejdes en vedligeholdesplan for vejkanter, grøftekanter og andre grønne i Fredericia med fokus på biodiversitet. Planen udarbejdes inden for Udvalgets egen ramme.

Planen sigter altså på at skabe en større variation af blomsterplanter og hermed levesteder og fødekilder for flere insekter, fugle, pattedyr mfl.

Forsøgsprojektet skal give os viden om hvordan vi kan fremme biodiversiteten langs veje og på bynære grønne områder bedst muligt og afdække eventuelle økonomiske udfordringer forbundet hermed.

Erfaringerne fra forsøgene skal danne grundlag for hvordan vi kan udbrede en mere naturvenlig drift til øvrige vejstrækninger og grønne områder i hele kommunen.

Beskrivelsen skal tjene som beslutningsforslag for Miljø- og teknikudvalget.

Forsøgsområdet

Vej og Park har i samarbejde med Natur og Miljø gennemført ændret drift på en række vejstrækninger og grønne områder i løbet af 2020. Så vidt muligt er der arbejdet med tidlig slåning med og uden opsamling eller med reduceret antal slåninger.

Vejstrækninger

- Søndermarksvej
- Fuglsangvej
- Holmemarksvej
- Vestre Ringvej
- Rundkørslen til Egeskovvej (TreFors)
- Egeskovvej*
- Ydre Ringvej*

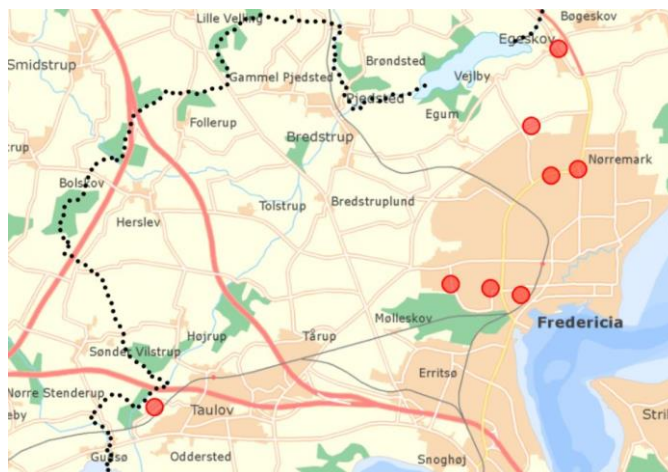
Grønne områder

- Hannerup Park
- Slugten

*: tidligere udtaget til særlig drift

Metoder:

- Første slåning tidlig, med opsamling
- Først slåning tidlig, uden opsamling
- Reduceret antal slåninger og med opsamling
- Sen slåning uden opsamling

Horisontalklipper med opsamler på vejkant ved Vestre Ringvej (tv) og i parkområde, her Slugten ved Prangervej (th).

Erfaringer og overvejelser

Vi kan se, at behandlingen har en effekt i form af flere blomstrende urter to af forsøgsområderne: Vestre Ringvej og Hannerup Parken. På en enkel strækning kunne forsøget ikke gennemføres som planlagt. På resterende forsøgsområder er det dog for tidligt at kunne konkludere noget. Der er behov for en vækstsæson mere for at kunne se en effekt målt i antal arter (blomster og evt. insekter). Men vi ved fra forsøg fra andre steder, at både tidspunkt for slåning og fjernelse af næringsstoffer fremmer biodiversiteten.

Der er fjernet afklip tre steder, det er i to byparker (Hannerup Park og Slugten) og en enkelt vejkant (Vestre Ringvej). Omkostninger til den ændrede pleje kan konkurrere med den

hittidige pleje, dvs. den nye behandling øger ikke udgiften. Det skyldes, at der er en højere klippefrekvens på græsrabatter i byområder¹⁾ og parkområder end på de øvrige områder.

Den maskine vi har til rådighed til klipning og opsamling af afklip ("horisontalklipper") fungerer bedst på jævne og ikke skrånende arealer. Derfor er vi udfordret med at arbejde med "fjernelse af afklip" i vejgrøfter og andre meget skrånende arealer.

Hvis den nye behandling af vejkanter og vejgrøfter skal udvides til samtlige vejstrækninger, så skal der investeres i nye maskiner/udstyr til opsamling af afklip, fx dem vi kender fra andre kommuner (fx Københavns Kommune). Samtidig skal det afklares, om afklippet med fordel kan sendes til bioforgasning, fremfor kompostering. Bioforgasning i sig selv er miljømæssigt at foretrække. Indkøb af maskiner og udstyr til opsamling er en relativ stor investering og kræver en nøjere afklaring i forhold til økonomi og muligheder for håndtering og afsætning af afklip.

På vejrabatter (de strækninger, hvor der foretages "rabatslåning") kan en alternativ løsning være, at satse på tidlig slåning. Det kunne i givet fald foregå i fuld bredde. I øjeblikket bliver der kun slået i fuld bredde om efteråret. Det vil betyde, at der skulle hyres eksterne maskiner ind for at nå hele vejen rundt på kort tid (i perioden primo maj/primo juni).

Økonomisk vurdering af tidlig slåning i fuld bredde

På nuværende tidspunkt klipper vi på følgende måde:

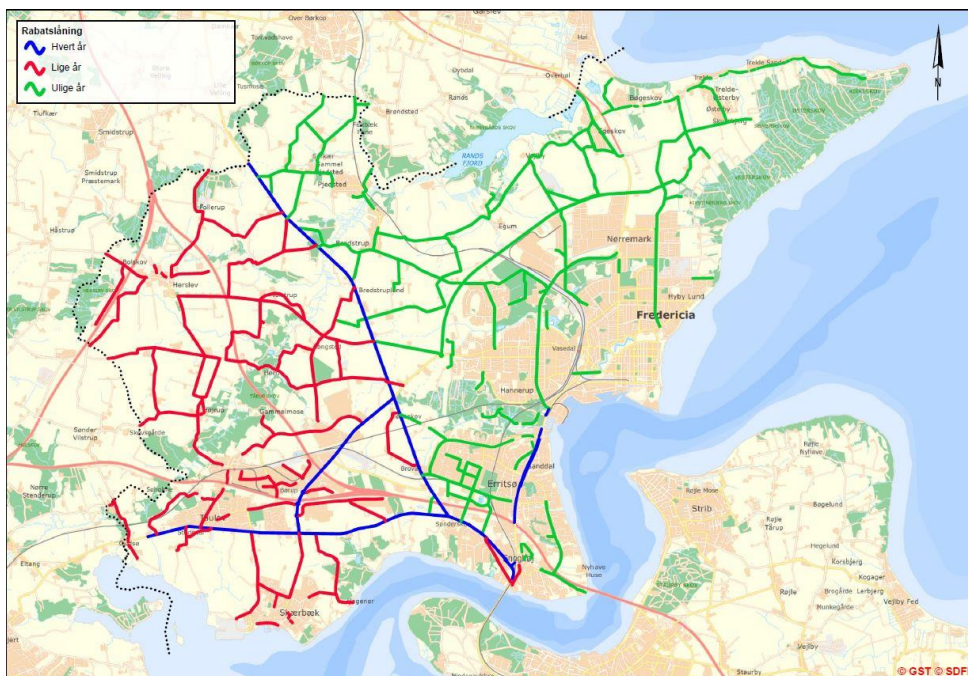
- Forårs/sommer klip – 1 skar + sikkerheds klip. Foregår i tidsrummet 15/5 – 1/7
- Efterårsklip – fuld brede i den halve kommune, første skar + sikkerheds klip. Foregår i tidsrummet 20/8- 1/12 (ca. 15 uger)

Kortet viser de vejstrækninger, der klippes 2 gange om året - forår og efterår ("Rabatslåning").

De blå stræk slås i fuld bredde hver gang, både forår og efterår.

Forår: På de røde og grønne stræk klippes i yderrabatten en maskinbredde (ca. 1,25m) hvor der er plads. Nogle steder er der måske kun 0,5m rabat.

Efterår: vejnettet er delt i 2 dele (rød og grøn), sådan at der klippes i fuld bredde hvert andet år. Med fuld bredde menes slåning inkl. trug, grøft og evt. rabat uden for grøft. (Vejkantbegreber på side 6)

Ændret klippetidspunkt - tidlig klip for at fremme biodiversiteten:

At vi vender det om – således at efterårsklip foregår om foråret og med reduceret driftsperiode ca. 1/5 – 11/6 (ca. 6 uger) og forårsklip bliver udført fra 20/8

Dette vil give følgende udfordringer for driften:

- Reduceret driftsperiode til forårsklip (6 uger). Vi har ganske enkelt ikke kapacitet til at kunne nå det inden for den periode
- Hvis det er scenariet – hvad skal mand/traktor/maskine laver i den periode hvor det ikke er noget at klippe pga. den korte driftsperiode (ca. 9 uger)?

Hvis dette skal sættes i gang er vi nød til at entrere med ekstern entreprenør da driftsperioden er kortere. Dette kan sagtens lade sig gøre, men det vil betyde en højere pris.

Prisen vil i så fald lyde på:

1: Fuld bredde på 50 % af kommunens veje i foråret (samme driftsmetode som hidtil dog med reduceret driftsperiode) – Pris: 359.800,00 Nuværende pris er: 296.510,00

2: Fuld bredde af ALLE kommunens veje i foråret (ny driftsmetode – og en klar opgradering i forhold til tidligere) – Pris: 528.750,00

Sammenfatning og anbefalinger

Der er gennemført et pilotprojekt med slåningstidspunkter og / eller opsamling af afklip på udvalgte vejkanter og to grønne områder. Der er fjernet afklip tre steder, det er i to byparker og en enkelt vejkant. Omkostninger til den ændrede pleje kan konkurrere med den hidtidige pleje, dvs. den nye behandling øger ikke udgiften.

På de øvrige forsøgsstrækninger (vejrabatter) er slåtidspunktet ændret.

Pga. den korte forsøgsperiode (1 vækstsæson) er det for tidligt at kunne konkludere effekten på biodiversiteten (målt i antal arter: blomster, insekter mfl.). Men vi ved fra forsøg fra andre steder, at både tidspunktet for slåning og fjernelse af næringsstoffer fremmer biodiversiteten.

Da kommunens maskine, som vi har til rådighed til at opsamle afklip, ikke egner sig til skrånende arealer, og dermed ikke til skråninger og vejgrøfter, vil vi anbefale, at vi arbejder med afpasse slåtidspunktet (tidlig slåning) på vejrabatter og herved skabe bedre forhold for blomstrende planter.

At foretage en tidlig slåning i hele vejkantens bredde er som udgangspunkt ikke forbundet med væsentlig øgede udgifter, så længe det gennemføres i et begrænset omfang.

Anbefalingen er derfor, at fortsætte med opsamling i udvalgte grønne områder, hvor det ikke bliver dyrere end den hidtidige drift, og at udbrede en ændret slåning på vejrabatter til en mindre del af kommunens vejstrækninger, svarende til ca. 50% af kommunens areal.

Ønsker man at udbrede en tidlig slåning på hele vejnettet, ligger det uden for den nuværende økonomiske ramme. Det anslås, at merudgiften beløber sig på ca. 230.000 kr.

Formidling og monitoring

Det er vigtigt, at vi formidler den ændrede drift af vejrabatter og af grønne områder til borgere, så der undgås misforståelser, men også som inspiration til andre. Derfor placerer vi informationstavler om indsatsen på udvalgte steder, suppleret med formidling via FB og hjemmeside.

Udviklingen af områderne skal følges ved registrering af flora og fauna, så vi kan dokumentere ændringer i biodiversiteten.

11. januar 2021

Vej og Park/Natur og Miljø

- 1) Græsslåning af græsrabatter i byområder omfatter især indfaldsvejene til Fredericia (Snoghøj Landevej, Egeskovvej, Vestre Ringvej) De består også typisk af yderrabatter, skillerabatter og midterrabatter. De bliver klippet i fuld bredde ind til skel max 5 gange i vækstsæson fra ca. 1. Maj til 1. November.

Vejkant begreber

